

Sygn. akt III AUa 400/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.) SA Krzysztof Szewczak
Protokolant: sekr. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013 r. w Lublinie

sprawy W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 7 marca 2013 r. sygn. akt IV U 1368/11

I. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej ustalenia prawa do wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012 roku i w tym zakresie umarza postępowanie;

II. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej wypłaty odsetek od dnia 26 października 2011 roku i wnioszek o wypłatę odsetek przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.;

III. oddala apelację w pozostałej części.

III AUa 400/13

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 11 października 2011 roku, powołując się przepis art.28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 257, poz.1726), wstrzymał od dnia 1 października 2011 r. wypłatę przysługującej wnioskodawczyni W. G. emerytury wobec kontynuowania zatrudnienia.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Zamościu złożyła wnioskodawczyni W. G., zarzucając jej sprzeczność z zasadami określonymi w Konstytucji RP. Podnosiła, że z decyzją się nie zgadza, gdyż w jej ocenie jest ona niezgodna z obowiązującym stanem prawnym, jako decyzja pozbawiająca ją praw nabytych do emerytury.

Uwzględniając wnioski stron Sąd postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2012 r. zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art.178 k.p.c.

W piśmie procesowym z dnia 19 grudnia 2012 r. wnioskodawczyni wniosła o podjęcie zawieszono postępowania. Powołując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 wniosła o wznowienie wypłaty emerytury poczynając od miesiąca, w którym wypłata świadczenia została wstrzymana, to jest od 1 października 2011 r. wraz z odsetkami za zwłokę za cały okres zawieszenia.

Wyrokiem z dnia 7 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w Zamościu zmienił zaskarżoną decyzję i wznowił od dnia 1 października 2011 roku wypłatę przysługującej wnioskodawczyni W. G. emerytury wraz z odsetkami od dnia 26 października 2011 roku do dnia zapłaty. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni W. G., urodzona (...), pozostawała w stosunku pracy w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony (...) w L. Delegatura w Z. w okresie od 1 stycznia 1984 r. W dniu 26 marca 2009 roku złożyła wniosek o emeryturę nie rozwiązując stosunku pracy. Prawo do emerytury nabyła na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 kwietnia 2009 roku począwszy od dnia 1 marca 2009 r. Termin płatności świadczenia został ustalony na dzień 25-go każdego miesiąca. Stosunek pracy, w którym wnioskodawczyni pozostawała bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury trwał nadal.

Wobec kontynuowania przez wnioskodawczynię zatrudnienia u pracodawcy, u którego była zatrudniona bezpośrednio przed przyznaniem prawa do emerytury, organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 11 października 2011 r. wstrzymał wypłatę przysługującego wnioskodawczyni świadczenia emerytalnego.

Po wydaniu wyroku przez Trybunał Konstytucyjny pozwany organ rentowy podjął wypłatę emerytury skarżącej z dniem 22 listopada decyzją z dnia 25 stycznia 2013 r.

Analizując stan prawny Sąd Okręgowy stwierdził, że ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w pierwotnym brzmieniu, obowiązującym od dnia 1 stycznia 1999 r., nie zawierała przepisu przewidującego zawieszenie prawa do emerytury ze względu na kontynuowanie zatrudnienia przez osobę, która nabyła prawo do tego świadczenia. Ustawą z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 9, poz.118) dodany został przez ustawodawcę do art.103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ust.2a, warunkujący realizację prawa do emerytury od obowiązku uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Od daty wejścia w życie art.103 ust.2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest od 1 lipca 2000 r. nierozwiązanie stosunku pracy nie stanowiło wprawdzie przeszkody do ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego, ale prawo to nie mogło być zrealizowane. Z kolei ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz.1507) uchyliła ust.2a artykułu 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dniem 8 stycznia 2009 r., co oznaczało, że od 8 stycznia 2009 r. treścią ryzyka emerytalnego ponownie było osiągnięcie odpowiedniego wieku.

Zatem poczynając od dnia 1 stycznia 2011 r. ustawodawca ponownie zniósł możliwość pobierania emerytury bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą, na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został dodany - przepisem art.6 pkt.2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz.1726) - przepis art.103a, zgodnie z

którym prawo do emerytury podlega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, ustalonym

w decyzji organu rentowego.

W myśl art.28 powołanej ustawy zmieniającej emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., mogli pobierać emeryturę bez rozwiązania umowy o pracę jeszcze przez okres 9 miesięcy od daty wejścia życie zmiany, to jest do 30 września 2011 r. Nierozwiązanie stosunku pracy do tej daty skutkowało wstrzymaniem wypłaty emerytury przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od dnia 1 października 2011 r.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 (Dz. U. z 2012 r. poz.1285) orzekł, że art.28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art.103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się, że regulacja przyjęta przez ustawodawcę w art.28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku art.103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, spowodowała, że osoby, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego.

W stanie faktycznym ustalonym w niniejszej sprawie prawo do emerytury wnioskodawczyni zostało ustalone i zrealizowane od dnia 1 marca 2009 r. zatem bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

W świetle powyższego przepis art.28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art.103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - jako niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy - nie mógł stanowić podstawy skutecznego zawieszenia wypłaty przysługującej wnioskodawczyni emerytury. Wypłata przysługującej wnioskodawczyni emerytury podlega zatem wznowieniu.

Sąd Okręgowy podniósł, że zgodnie z art.190 ust.1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, przy czym Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Cytowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny wydając powyższy wyrok nie określił terminu utraty mocy obowiązującej przedmiotowego aktu normatywnego. W świetle powyższego należało wznowić wypłatę przysługującej wnioskodawczyni emerytury od daty wstrzymania wypłaty świadczenia zaskarżoną decyzją, to jest od dnia 1 października 2011 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy pozostaje w zwłoce z wypłatą świadczenia emerytalnego, dlatego wnioskodawczyni przysługują odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia w wysokości odsetek ustawowych na podstawie art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz.887 ze zm.). Powołując się na treść § 2 ust.4 i §4 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz.104) Sąd Okręgowy orzekł, że skoro wypłata świadczenia należnego wnioskodawczyni winna następować do dnia 25 każdego miesiąca, zatem wnioskodawczyni nabyła prawo do odsetek poczynając od 26 października 2011 r. do dnia wypłaty.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego art.103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku sygn.. K 2/12 poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i wznowienie wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 października 2011 roku do dnia zapłaty.

Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja w przeważającej części nie zasługuje na uwzględnienie.

Spór w rozpoznawanej sprawie sprowadza się do zastosowania art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1229 ze zm.) zakwestionowanego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12, w okresie poprzedzającym jego wejście w życie. Wyrokiem tym Trybunał orzekł, że „art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 roku, Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych(tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Oceniając skutki wyroku, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. W stosunku do tych osób przepis art. 28 cytowanej ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emeryturach i rentach z FUS utracił moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1285).

Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawczyni należy do kręgu osób objętych wyrokiem Trybunału, gdyż prawo do emerytury nabyła od dnia 1 marca 2009 roku, a więc w okresie, kiedy realizacja prawa do tego świadczenia nie wymagała rozwiązania stosunku pracy.

W bezspornym stanie faktycznym prawidłowo przyjął Sąd Okręgowy, że znaczenie dla rozstrzygnięcia ma ocena skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w odniesieniu do stanu prawnego poprzedzającego wejście w życie tego orzeczenia.

Mylny jest pogląd skarżącego, że na mocy przepisu art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zakwestionowany przepis winien być stosowany do stanu faktycznego sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału w Dzienniku Ustaw, t.j. sprzed daty 22 listopada 2012 roku. Stosownie do treści tego przepisu, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Termin ten nie może przekroczyć osiemnastu miesięcy, gdy chodzi o ustawę, a gdy chodzi o inny akt normatywny - dwunastu miesięcy.

Nie można również zgodzić się z argumentacją skarżącego o podważeniu ratio legis art. 190 ust. 3 Konstytucji w przypadku stosowania zakwestionowanego przepisu do stanów faktycznych sprzed orzeczenia Trybunału. Apelujący pomija bowiem te uregulowania Konstytucji, które w sposób wyraźny wskazują na retroaktywne skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego orzekającego o niekonstytucyjności przepisu prawa.

Ust. 4 omawianego przepisu art.190 Konstytucji stanowi, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane

prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania. Przyjęcie stanowiska skarżącego prowadziłyby do utraty sensu instytucji wznowienia postępowania, którego celem jest wydanie orzeczenia zgodnego z prawem, w sytuacji, gdy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego zawiera wiążące stwierdzenie, iż akt normatywny pozostaje w sprzeczności z aktem prawnym wyższego rzędu.

W nowym stanie prawnym, ukształtowanym w następstwie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, rozpatrzenie sprawy jest nie tylko dopuszczalne, ale możliwość taka jest ujęta jako podmiotowe, konstytucyjne prawo jednostki. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 stycznia 2006 roku, I PK 116/05 (LEX nr 214272), realizację reguły określonej w art. 190 ust. 4 Konstytucji, stanowi na gruncie postępowania cywilnego przepis art. 401¹ k.p.c., nakazujący wznowienie postępowania sądowego w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową, lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. W konsekwencji, po wznowieniu postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. sąd stwierdzając, że orzeczenie zostało wydane na podstawie obowiązującego aktu prawnego, ma jednocześnie przesłankę do innego rozstrzygnięcia sprawy, uznając, że choć akt ten obowiązywał, to jednak nie powinien być zostac w sprawie zastosowany, co okazało się dopiero po wydaniu orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny.

W tej sytuacji w pełni uprawnione jest przyjęcie, że utrata mocy obowiązującej przepisu zakwestionowanego przez Trybunał Konstytucyjny następuje, stosownie do cytowanego wyżej art. 190 ust. 3 Konstytucji, z chwilą wejścia w życie orzeczenia Trybunału i orzeczenie to ma w tym zakresie charakter konstytutywny. Oznacza to, że przepis ten z datą ogłoszenia wyroku Trybunału zostaje wyeliminowany z porządku prawnego i po tej dacie nie może być stosowany.

Sąd Apelacyjny podziela ukształtowane orzecznictwo Sądu Najwyższego, stwierdzające, że „uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją przepis prawa nie może być stosowany przez Sądy i inne organy w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału (vide: wyrok z dnia 21 listopada 2006 roku, II PK 42/06 – LEX nr 950622, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2008 r. V CO 43/08 LEX nr 564856).

W świetle powyższej argumentacji prawidłowo Sąd pierwszej instancji przyjął, że niekonstytucyjny przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie mógł stanowić podstawy wstrzymania wypłaty emerytury wnioskodawczyni od dnia 1 października 2012 roku. Z tych przyczyn zarzut naruszenia prawa materialnego jest całkowicie chybiony.

Podnoszone w tym zakresie zarzuty apelacyjne nie są zasadne i apelacja organu rentowego, kwestionująca datę wznowienia wypłaty przysługującej wnioskodawczyni podlega oddaleniu z mocy art. 385 KPC.

Sąd Apelacyjny z urzędu stwierdza, że Sąd I instancji przeoczył okoliczność, że organ rentowy wydaną w dniu 25 stycznia 2013 roku decyzją wznowił wypłatę świadczenia wnioskodawczyni od dnia 22 listopada 2012 roku uwzględniając częściowo odwołanie. Zgodnie z treścią przepisu art. 477¹³ KPC zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Pozwany zaspokoił częściowo żądanie wnioskodawczyni podejmując wypłatę emerytury od dnia 22 listopada 2012 roku, zatem w tym zakresie postępowanie podlega umorzeniu i na mocy art. 386 § 3 KPC Sąd Apelacyjny uchylił w tej części wyrok Sądu Okręgowego i umorzył postępowanie.

Niezależnie od zarzutów apelacji należy zwrócić uwagę, że zaskarżony wyrok w części dotyczącej odsetek wydany został z naruszeniem art. 477⁽⁹⁾ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Przepis art. 477⁽⁹⁾ § 1 k.p.c. ustanowił generalną zasadę, że postępowanie cywilne w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wszczynane jest wniesieniem przez ubezpieczonego odwołania od decyzji organu rentowego. Postępowanie sądowe ma więc charakter odwoławczy i kontrolny. Jego przedmiotem jest ocena legalności decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu (wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 2004r., II UK 395/03, OSNP 2005/3/43). Oznacza to, że treść

rozstrzygnięcia decyzji i jej zakres wyznacza granice postępowania sądowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99 - OSNP 2000/15/601; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2011 r., II UK 360/10 - LEX nr 901610). Przedmiot w rozpoznawanej sprawie określiła decyzja z dnia 11 października 2011 roku, gdyż to od niej, odwołanie wniosła W. G.. O ile Sąd Okręgowy słusznie zajął się rozpoznaniem odwołania co do wstrzymania wypłaty emerytury, to nie był uprawniony do orzekania o żądaniu wnioskodawczyni przyznania odsetek, zgłoszonego dopiero w piśmie procesowym z dnia 16 listopada 2012 roku złożonym w sądzie. Rozpoznaniem tego roszczenia nie zajmował się organ rentowy. Z tych względów niedopuszczalne jest rozpoznanie roszczeń, co do których nie wypowiedział się organ rentowy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 1999r., II UKN 204/99 - OSNP 2001/5/169; z dnia 9 września 2010r., II UK 84/10 - LEX nr 661518). Obowiązkiem Sądu I instancji było więc przekazanie, nowego żądania organowi rentowemu w trybie 477⁽¹⁰⁾ § 2 KPC (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2010 r., II UK 165/09 - LEX nr 583807).

Powyższe okoliczności spowodowały konieczność częściowego uchylecia zaskarżonego wyroku w trybie art. 386 § 4 KPC i przekazania sprawy do rozpoznania w tym zakresie organowi rentowemu na podstawie art. art. 477¹⁰ § 2 KPC w zw. z art. 391 § 1 KPC.